

Sindikalna konferenca osnovnih in glasbenih šol ter zavodov za izobraževanje odraslih SVIZ v mandatnem obdobju 2018–2022

Pripravila: Jelka Velički, predsednica Sindikalne konference osnovnih in glasbenih šol ter zavodov za izobraževanje odraslih

Volilni zbor Sindikalne konference osnovnih in glasbenih šol ter zavodov za izobraževanje odraslih SVIZ za mandatno obdobje 2018–2022 smo izpeljali 25. septembra 2018. Tokratni mandat je bil poseben in eden najzahtevnejših v zadnjih letih. Pri tem izstopata zlasti zadnji dve leti, ki ju je v okoliščinah epidemije covid-19 zaznamovalo eno izmed najdaljših zaprtij šol, če Slovenijo primerjamo z drugimi evropskimi državami. Delo na daljavo, ki je bilo posledično vzpostavljeno, je izpostavilo številne neenakosti in stiske. Zmedo so povzročale nepravočasne, pomanjkljive in nasprotujoče si informacije šolske oblasti, ki so se dodatno spreminjale izjemno hitro, skoraj na tedenski ravni. Omenjena zmeda se je pokazala tudi v povezavi s plačilom dneva splošne stavke v vzgoji in izobraževanju, ki smo jo izpeljali 9. marca 2022.

Sindikalno delo je bilo zaradi prekinjenega socialnega dialoga okrnjeno, zaposleni v vzgoji in izobraževanju pa smo bili izpostavljeni kritikam zaradi odločitev, ki so jih v povezavi z epidemijo covid-19 sprejemali vlada, resorno ministrstvo in Nacionalni inštitut za javno zdravje. Epidemiološke razmere so pokazale kadrovske podhranjenosti, opozorile na izgorelost in preobremenjenost zaposlenih in veliko izpostavljenost okužbam.

V mandatnem obdobju 2018–2022 so našo dejavnost zastopali trije ministri – dr. Jernej Pikalo, zatem prof. dr. Simona Kustec, junija 2022 pa je vodenje resorja prevzel dr. Igor Papič. Ministra dr. Jerneja Pikala smo na prvem skupnem srečanju oktobra 2018 seznanili z odprtimi temami in aktualnimi vprašanji, ki v vzgoji in izobraževanju ostajajo nerešena že vrsto let. Izpostavili smo problematiko vrednotenja dela v vzgoji in izobraževanju ter aktualna vprašanja, povezana z novo ureditvijo delovnega časa. Takratni minister je podprl naša prizadevanja za boljše vrednotenje dela ter ob tem potrdil, da zaposleni v vzgoji in izobraževanju napredujejo težje kot zaposleni v javni upravi oziroma drugih delih javnega sektorja. Zagotovil je, da si bo ministrstvo v sodelovanju z drugimi partnerji prizadevalo, da bodo za področje vzgoje in izobraževanja uveljavljene jasne zaveze iz koalicijske pogodbe. SVIZ in ministrstvo smo 8. januarja 2020 podpisali Dogovor o izvrševanju stavkovnega sporazuma v točki, v kateri je opredeljena prenova kariernega napredovanja strokovnih delavcev in delavk v vzgoji in izobraževanju. Zahteva o prenovi sistema napredovanja je bila ena od točk Stavkovnega sporazuma, ki smo ga z Vlado RS sklenili konec leta 2018, in je temeljila na prizadevanju sindikata, da se olajša napredovanje zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive, saj je bilo to doslej bistveno zahtevnejše kot v drugih delih javnega sektorja (olajšan dostop do naziva svetnik, četrti strokovni naziv »višji svetnik«). Ministrica prof. dr. Simona Kustec potrebe po srečanju z nami ni izkazala, šolska oblast pod njenim vodenjem ni prepoznala pomena izkušenj praktikov pri oblikovanju prilagoditev, da bi vzgojno-izobraževalni sistem v času epidemioloških razmer čim bolje deloval. Prepričana je bila celo, da delo na daljavo poteka brez težav. Odgovorov na številna vprašanja, ki smo jih ji zastavili, nismo prejeli, prav tako nismo dočakali odgovora na to, kakšna bo strategija, v skladu s katero bi odpravili razlike, ki so nastale med učenci in učenkami v času najdaljšega zaprtja šol. Vlada kljub opozorilu ni storila nič, da bi bile vzgojno-izobraževalne ustanove v epidemioloških razmerah varnejše za učence in zaposlene. Pogrešali smo ministrico, ki bi prepoznala naš trud, ko smo delali v posebnih razmerah, ki bi se znala zavzeti za nas in ki bi nas – ne glede na vladno koalicijo – podprla v stavkovnih zahtevah. Med zaposlenimi je zgubljala podporo, pod poziv k njenemu odstopu, ki ga je pripravil naš sindikat, se je podpisalo več kot 17.000 zaposlenih v vzgoji in izobraževanju. S tretjim ministrom dr. Igorjem Papičem in državnim sekretarjem dr. Darjem Feldo smo se srečali 17. junija 2022. Ministra smo

opozorili, da je za sindikat bistveno in prednostno vprašanje sklenitev stavkovnega sporazuma o stavkovnih zahtevah, ki so bile posredovane Vladi RS še v prejšnjem mandatu. Med stavkovnimi zahtevami je tudi plačilo stavke, ki smo jo v SVIZ izpeljali 9. marca 2022. O plačilu slednje je vlada odločala na julijski redni seji in sprejela sklep, da javnim uslužbencem, ki so 9. marca 2022 sodelovali v splošni stavki na področju vzgoje in izobraževanja, za ta dan pripada nadomestilo plače.

Zaradi epidemioloških razmer, kakršne so bile v tistem času, novembra 2021 nismo realizirali dvodnevnega izobraževalnega seminarja za sindikalne zaupnike in zaupnic iz Sindikalne konference osnovnih in glasbenih šol ter zavodov za izobraževanje odraslih SVIZ.

Med vsebinami, ki so bile tema pogovorov in razprav med članicami in člani predsedstva sindikalne konference ter na srečanjih s sindikalnimi zaupnicami in zaupniki, so bile predvsem naslednje:

- vrednotenje in plačilo nadomeščanj v oddelkih podaljšanega bivanja in jutranjega varstva
- neupoštevanje sprejete spremembe 42. člena KPJS (dodatek za delo v neenakomerno razporejenem delovnem času)
- odprta vprašanja, povezana z organizacijo dela in delovnega časa učiteljev
- institut stalne pripravljenosti oziroma pripravljenosti na določenem kraju
- vprašanja glede pogodb o zaposlitvi za učitelje razrednike in evidentiranje oziroma načrtovanje nalog razrednika v III. stebru
- prenova kariernega sistema strokovnih delavcev
- različno obravnavanje dela zaposlenih, ki so napoteni v šolo v naravi, in sicer tako z vidika za čas organizacije samega dela (obsega delovnih ur in zagotavljanja počitka) kot tudi glede dodatnega plačila
- dela v šoli v naravi
- analiza rezultatov ankete o izvajanju šole v naravi in oblikovanje stališč
- oblikovanje in sestava pisnega opozorila glede kršenja pravic delavcev iz delovnega časa v povezavi z razporejanjem delovnega časa v tednu izvajanja šole v naravi ali drugih podobnih večdnevnih bivanj z učenci na terenu (posredovano na MIZŠ, Inšpektorat za delo in Združenje ravnateljcev)
- plačilo ur DSP (vsaka ura DSP učne pomoči šteje v redni delovni čas učitelja, ki jo izvaja; vrednotena je z urno postavko osnovne plače in obogatena z vrednostjo D020 (po sklepu ministra)
- neurejene razmere pri izvajanju dodatne strokovne učne pomoči
- vrednotenje in plačilo dodatnih delovnih in pedagoških obremenitev v času epidemije na podlagi 39. člena KPJS in 71. člena ZIUZEOP
- predlog sprememb Pravilnika o normativih in standardih na področju osnovnih šol in dvojezičnih osnovnih šol (ROID, novo delovno mesto »romski pomočnik« in kuhar)
- opredelitev do vladnih izhodišč za pogajanja glede sprememb Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS (KPVIZ) in Kolektivne pogodbe za javni sektor (KPJS), ki se nanašajo na področje osnovnih šol
- razprava o dodatnih predlogih, ki bi jih SVIZ lahko dodal v pogajanja v okviru KPVIZ, in soglašanje, da se med SVIZ-ove predloge za spremembo in dopolnitev Pravilnika o standardih in normativih dodata predloga glede sistematizacije ur, ki so bile do zdaj plačane po realizaciji kot povečani obseg dela

- zagotavljanje varnosti in zdravja na delovnem mestu v času epidemije, nadomeščanje odsotnega kadra in težave pri izvajanju dela zaradi priporočil, ki so se tedensko spreminjala
- obravnava predlogov sprememb normativov in standardov za področje osnove šole, dvojezične OŠ in OŠ z italijanskim učnim jezikom ter za glasbene šole
- oster odziv članov in članic in SVIZ-a na pravilnika, ki ju je ministrstvo brez poprejšnjega usklajevanja s SVIZ objavilo oziroma posredovalo v javno razpravo julija in avgusta 2022: Pravilnik o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive ter spremembe Pravilnika o financiranju šole v naravi

Članice in člani predsedstva Sindikalne konference osnovnih in glasbenih šol ter zavodov za izobraževanje odraslih smo se v mandatnem obdobju 2018–2022 sešli na dvanajstih sejah. Za sindikalne zaupnike smo organizirali le en dvodnevni izobraževalni seminar (11. in 12. 2. 2019), drugega nam, kot omenjeno, zaradi epidemioloških razmer žal ni uspelo udejanjiti. Izpeljali smo dve virtualni srečanja z glavnim tajnikom in strokovno službo SVIZ ter spletno predavanje prof. dr. Boruta Štruklja na temo cepljenja proti covidu-19.

V prihodnjem mandatnem obdobju na ravni dejavnosti naše sindikalne konference bodo v ospredju naslednji izzivi in prizadevanja:

- sistemska ureditev šole v naravi
- uveljavitev četrtega naziva »višji svetnik«
- sistemizacija ur, ki so do zdaj plačane po realizaciji kot povečani obseg dela
- razmislek o 54. členu Zakona o osnovni šoli v tistem delu, kjer si mora šola pred odločitvijo o prešolanju učenca iz vzgojnih razlogov na drugo šolo brez soglasja staršev pridobiti mnenje centra za socialno delo ter soglasje šole, v katero bo učenec prešolan, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih inštitucij (kaj storiti, če druga šola učenca noče sprejeti)
- izzivi medkulturnega sobivanja zahtevajo individualizacijo, sprotno evalvacijo in vse več dodatnih obremenitev
- povečevanje števila učencev z odločbami o usmeritvah kliče k spremembam
- opozarjanje na kadrovsko podhranjenost
- normativi in standardi
- nadgradnja šole s pomočjo digitalizacije in umetne inteligence zahteva ustrezne delovne pogoje, dodatno izobraževanje strokovnih delavcev in sodobno tehnologijo
- dopolnitev Zakona o osnovni šoli v delu, ki opredeljuje šolanje učencev od doma, v smeri večje fleksibilnosti pri preverjanju in ocenjevanju znanja
- popoldanski dodatek v glasbenih šolah

V novem mandatnem obdobju naj ponovno zaživita dialog in spoštovanje izkušenj praktikov, ki so lahko dragocena popotnica pri ohranjanju dobrega in koristnega ter kažipot k spremembam vzgojno-izobraževalnega sistema.

Strokovnim sodelavkam in sodelavcem na SVIZ-u hvala za pomoč pri reševanju problematike, ki je pestila zaposlene na področju osnovnih in glasbenih šol ter v izobraževanju odraslih.